

нас, установени са основните тенденции в развитието на тези процеси. Разгледани са трите основни групи фактори, влияещи върху етническата структура на дадена територия – процеси на естествено движение, миграциите на ромската етническа група и етническите процеси (консолидация, асимилация, интеграция и др.). Последните пряко зависят от характера на териториалното разположение на отделните етноси и общуването между тях, като същевременно играят роля за промяна на етническата структура. За изследването им са използвани материали на етнографията, етносоциологията, етнопсихологията и др.

Сегашното състояние в броя и локализацията на ромската етническа група е следствие от нейното демографско развитие през отделните периоди. Периодът на изследване обхваща годините от Освобождението на България (1878 г.) до началото на ХХІ в., тъй като един такъв ретроспективен анализ улеснява изясняването на сегашното състояние на ромската етническа група. Въпреки продължителното съжителство и до днес за ромите в България се знае твърде малко. Досега няма такова комплексно географско проучване на това население, което да включва този времеви обхват и да обхваща цялата сегашна територия на България. Важността в изпълнението на тази цел се определя и от факта, че през този дълъг исторически период, твърде често е спекулирано с броя на ромското население, което в голяма степен води до изостряне на отношенията между етническите общности в страната. Всичко това определя необходимостта от едно цялостно научно изследване на този проблем, който да обхване целия следосвобожденски период.

За целите на изследването са използвани данни от всички преброявания в България, които са проведени от Освобождението до 2011 г., както и данни от текущата демографска статистика за естественото възпроизводство, вътрешната и външната миграция на етническите групи в страната. Използвани са и множество непубликувани архивни материали, които са достъпни за ползване след 1989 г.

В изследването е направен опит да се преодолее един от основните недостатъци на изходната информация, предоставяни ни от преброяванията, които са основният източник на информация за етническата структура на населението, а именно честите промени в административно-териториалното устройство на страната. Резултатите от преброяванията и текущата статистическа отчетност, както е известно, в едни случаи са обобщени до равнище на населено място и общини, при други – на окръг. Системният териториален (географски) подход за изследване на този проблем изисква да се анализира броят на българските роми не по цялостни териториални единици (например по околии, общини, окръзи), а по населени места. Само така могат да се разкрият териториалните различия, да се очертаят основните фактори, причините за разселването на българските роми и да се характеризират тенденциите в тяхната локализация. Освен това при групирането на населените места с еднакви или приблизително еднакви по интензитет